

skal dog ske efter reglerne i landbrugsloven, herunder fortrinsreglerne.

Reglerne i *lovens § 13, stk. 5*, skal fortsat give mulighed for suppleringsbrug af husdyrbrug, der har behov for jord for at skabe harmoni i bedriften mellem besætning og jordtilliggende, uden at naboer, der ikke har harmonibehov, kan gøre krav på en fortrinsstilling.

Disse regler opretholdes således i princippet uændret, idet der fortsat lægges vægt på at tilgodese miljøhensyn og at fremme harmoniske brug ved at give landmændene mulighed for ved køb af suppleringsjord at opfylde de krav, der pålægges gennem miljølovgivningen. Reglerne tilgodeser ligeledes investeringer i husdyrproduktion og en bedre udnyttelse af produktionsapparatet. Hertil kommer, at husdyrproduktionen er af meget væsentlig betydning for beskæftigelsen og for samfundsøkonomien.

Reglerne om harmoni i bedriften har en nøje sammenhæng med reglerne om udbringning af husdyrgødning i miljølovgivningen. Det er tanken, at oplysninger fra mark- og gødningsplaner, bl.a. om antal DE mv., også skal indgå ved beregningen af arealbehovet.

De særlige regler i *§ 13, stk. 5*, om fortrinsstilling for bedrifter med en væsentlig specialproduktion (gartnerier og planteskoler) opretholdes ligeledes uændret.

I *§ 13, stk. 5*, foretages dog en ændring af redaktionel karakter, jf. bemærkningerne til forslaget nr. 20.

Efter reglerne i *lovens § 13, stk. 6*, skal der ved arealgrænserne i stk. 1-3 og stk. 5 ikke medregnes skovarealer, der er pålagt fredskovspligt, og arealer, der er helt uden dyrkningsmæssig værdi, f.eks. søarealer, strandbredder og lignende.

Afgrænsningen af ovennævnte arealer foreslås præciseret nærmere, idet udtrykket »dyrkningsmæssig værdi« foreslås ændret til »jordbrugsmæssig værdi«, jf. bemærkninger til forslaget nr. 21.

Samtidig foreslås begrebet fradragsarealer udvidet til også at omfatte arealer, der ikke må tilføres gødning.

Forslaget tager sigte på, at der inden for landbrugslovens arealgrænser gives mulighed for at få erstatningsjord som kompensation for arealer, der i forbindelse med etablering af våde enge og lignende ikke længere kan anvendes i omdriften.

Arealer, der pålægges varige dyrkningsrestriktioner, eller som f.eks. ved 20-årige aftaler udtages fra dyrkning og pålægges bestemmelser om, at de ikke må tilføres gødning, skal således ikke medregnes ved arealgrænserne på 100 ha i stk. 1, 300 ha i stk. 2 og 70 ha i stk. 3. Bestemmelsen tager sigte på at fremme miljøhensyn og at give landmændene et større incita-

ment til at udlægge dele af deres arealer til våde enge og lignende naturarealer. Se i øvrigt bemærkningerne til forslaget nr. 21 nedenfor.

Dispensationsbestemmelsen i *§ 13, stk. 7*, opretholdes uændret. Der skal – som ovenfor nævnt – fortsat være mulighed for at fravige arealgrænsen på 100 ha i mindre omfang, når særlige forhold taler for det, f.eks. under hensyn til jordernes bonitet.

Ved etablering af våde enge og lignende er udgangspunktet som ovenfor nævnt, at arealer, der pålægges dyrkningsrestriktioner, hvorefter de bl.a. ikke må tilføres gødning, ikke skal medregnes ved arealgrænserne. I situationer, hvor arealerne ikke kan side-stilles med fradragsarealer, men hvor arealerne dog har en væsentlig mindre værdi til jordbrugsdrift, f.eks. som følge af en vandstandshævning, vil dette dog kunne tale for, at der meddeles dispensation fra arealgrænsen på 100 ha i stk. 1 eller 300 ha i stk. 2.

Der kan derimod ikke dispenseres til køb af erstatningsarealer som kompensation for arealer, der i forvejen er fradragsarealer. Der kan normalt heller ikke dispenseres fra afstandsreglen i *§ 13, stk. 2, nr. 1*, i forbindelse med etablering af våde enge.

Erhvervelse af erstatningsarealer i forbindelse med dispensation må som udgangspunkt ske i forbindelse med etablering af våde enge eller lignende, f.eks. ved jordfordeling. Der kan dog også dispenseres, når erhvervelsen sker i op til 8 år efter, at der er indgået aftale om etablering af våde enge eller lignende.

Endvidere vil der kunne dispenseres fra de generelle erhvervelsesbetingelser, der indgår i begrebet »uhensigtsmæssig ejendomsfordeling« i *§ 13, stk. 2, nr. 3*, i forbindelse med køb af erstatningsjord som kompensation for arealer, der udlægges til våde enge. Der vil herunder kunne dispenseres fra bopælskravet eller uddannelseskravet, jf. også bemærkninger til forslaget nr. 27 (om *lovens § 18, stk. 4*).

Der vil – som hidtil – også kunne dispenseres fra arealgrænserne ved køb af erstatningsarealer, når der afgives arealer ved ekspropriation eller jordfordeling (mageskifte), f.eks. i forbindelse med landbrug/miljøprojekter, vejanlæg mv. Det gælder dog ikke ved ekspropriation af arealer til bymæssige formål og lignende.

Til nr. 14

Den foreslåede ændring i *§ 13, stk. 2, nr. 3*, hvorved arealgrænsen nedsættes fra 450 ha til 300 ha er en følge af, at arealgrænsen i stk. 1 nedsættes fra 150 ha til 100 ha. Arealgrænsen på 300 ha svarer til, at der ved reglerne om erhvervelse af landbrugsejendomme er